

Archeologisch Bureauonderzoek nieuwbouw Nieuwe Vaartlaan 18 Leidschendam, gemeente Leidschendam-Voorburg

Rapportage

Projectnummer: GPR11301

Versie: concept

Onderzoeksgebied: Nieuwe Vaartlaan 18
Leidschendam

T&A Survey B.V.
Dynamostraat 48
1014 BK Amsterdam
020-6651368
info@ta-survey.nl

www.ta-survey.nl

Rapportage

Projectnummer: 11301

Versie: concept

Datum: 27-06-2024

Betreft:

Archeologisch bureauonderzoek nieuwbouw Nieuwe Vaartlaan 18 Leidschendam, gemeente Leidschendam-Voorburg

Opdrachtgever:

Bio Quality Holding B.V.
Veenweg 68
2631 CM Nootdorp

T&A Survey – projectleider en auteur:

Drs. Edwin Hoven, KNA-senior archeoloog
Tel: 020-6651368
E-mail: hoven@ta-survey.nl

Voor akkoord:

Drs. Edwin Hoven

**Auteur - Senior KNA
Archeoloog**

Samenvatting

Bio Quality Holding B.V. ("opdrachtgever") heeft T&A Survey ("T&A") op 17 juni 2024 schriftelijk opdracht verleend voor het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek. Op de locatie nieuwe Vaartlaan 18 te Leidschendam zijn bouwwerkzaamheden gepland.

Het doel van bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde, archeologische verwachting, met behulp van informatie van bestaande bronnen over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een omschreven gebied, zowel onder als boven water. Het resultaat is een standaardrapport bureauonderzoek met een gespecificeerde archeologische verwachting en een advies. Op basis hiervan kan het bevoegd gezag een beslissing nemen over het al dan niet laten uitvoeren van vervolgonderzoek. De hoofdvraag luidt: Waar kunnen we wat verwachten?

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de BRL 4000, protocol 4002 met daarin besloten de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.2.

Van het tijdelijke deel van het omgevingsplan van de gemeente Leidschendam-Voorburg is het bestemmingsplan Landelijkgebied Leidschendam-Voorburg deels onherroepelijk in werking (vastgesteld 2012-02-07) voor het plangebied van toepassing. Op het hele plangebied ligt een dubbelbestemming "Waarde – Archeologie hoge verwachting". De vrijstellingsgrenzen liggen bij 30 cm -MV of 30 m².

Volgens de beleidskaart van de gemeente uit 2013 bestaat overeenkomstig met het bestemmingsplan een hoge verwachting. Volgens de CHS van de provincie Zuid-Holland is er geen of slechts een lage verwachting.

Voor dit onderzoek zijn o.a. de volgende bronnen geraadpleegd:

- Het archeologisch informatie systeem (ARCHIS);
- Google Earth (www.earth.google.com);
- De recente topografische kaart 1:25.000 (Kadaster Geo-informatie, 2009);
- Het Actueel Hoogtebestand Nederland (ahn.nl);
- Het Informatiesysteem Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (dinoloket.nl);
- Historische kaarten (topotijdreis.nl, beeldbank.cultureelerfgoed.nl, kaart.cc);
- Data Archiving and Networked Services (easy.dans.knaw.nl);
- Literatuur en overig historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst);

Resultaten:

Het plangebied was in de prehistorie en Romeinse tijd een nat veengebied. De bewoningsontwikkeling voltrok zich pas na WO2. Toen bevonden zich kassen in het plangebied.

Advies:

Op basis van de analyse van de geraadpleegde stukken, worden geen archeologische waarden verwacht binnen het plangebied. De werkzaamheden kunnen daarmee zonder verder archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

Indien losse vondsten worden aangetroffen ten tijde van de uitvoering door medewerkers of door een derde partij gelden deze als 'toevalsvondst'. Het is een wettelijke vastgelegde plicht (op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet) om toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid. Formeel dient dit bij de Minister te worden gemeld (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: telefoon 033-4217456), maar een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog is aan te bevelen.

DIT IS EEN ADVIES. HET IS AAN DE GEMEENTE ALS BEVOEGD GEZAG OM EEN BESLUIT TE NEMEN.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
1.1 Administratieve gegevens.....	6
1.2 De onderzoekslocatie.....	7
1.3 Huidig en Toekomstig gebruik van het plangebied (LS02 en LS01)	8
1.4 Archeologisch Beleid en regelgeving	9
1.5 Methodiek en geraadpleegde bronnen	10
2 Het landschap	11
2.1 Geologie en landschap (LS04)	11
2.2 Bewoningsgeschiedenis en historische Situatie (LS03).....	14
3 Bekende archeologische waarden (LS04).....	18
3.1 Eerder uitgevoerd onderzoek	18
3.2 Waarnemingen.....	19
3.3 AMK-terreinen	19
4 Archeologische verwachting	20
4.1 Gespecificeerde archeologische verwachting (LS05)	20
4.2 Advies	21
5 T&A en kwaliteit	22
Literatuur	23
Websites	23
Bijlagen	23
Lijst van figuren, tabellen en verantwoording	23
Verklarende woordenlijst.....	25
Werkproces archeologie.....	26

1. INLEIDING

In opdracht van Bio Quality Holding B.V. heeft T&A Survey te Amsterdam in juni 2024 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Het betreft geplande werkzaamheden op locatie Nieuwe Vaartlaan 18 te Leidschendam.

Het doel van het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Waar kunnen we wat verwachten? Voor het opstellen van een verwachting wordt gebruik gemaakt van reeds bekende archeologische waarnemingen, historische kaarten, bodemkundige gegevens en informatie over de landschappelijke situatie. Een gespecificeerde verwachting gaat in op de mogelijke aanwezigheid, het karakter, de omvang, datering en eventuele (mate van) verstoring van archeologische waarden binnen het plangebied.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de BRL 4000, protocol 4002 met daarin besloten de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.2.

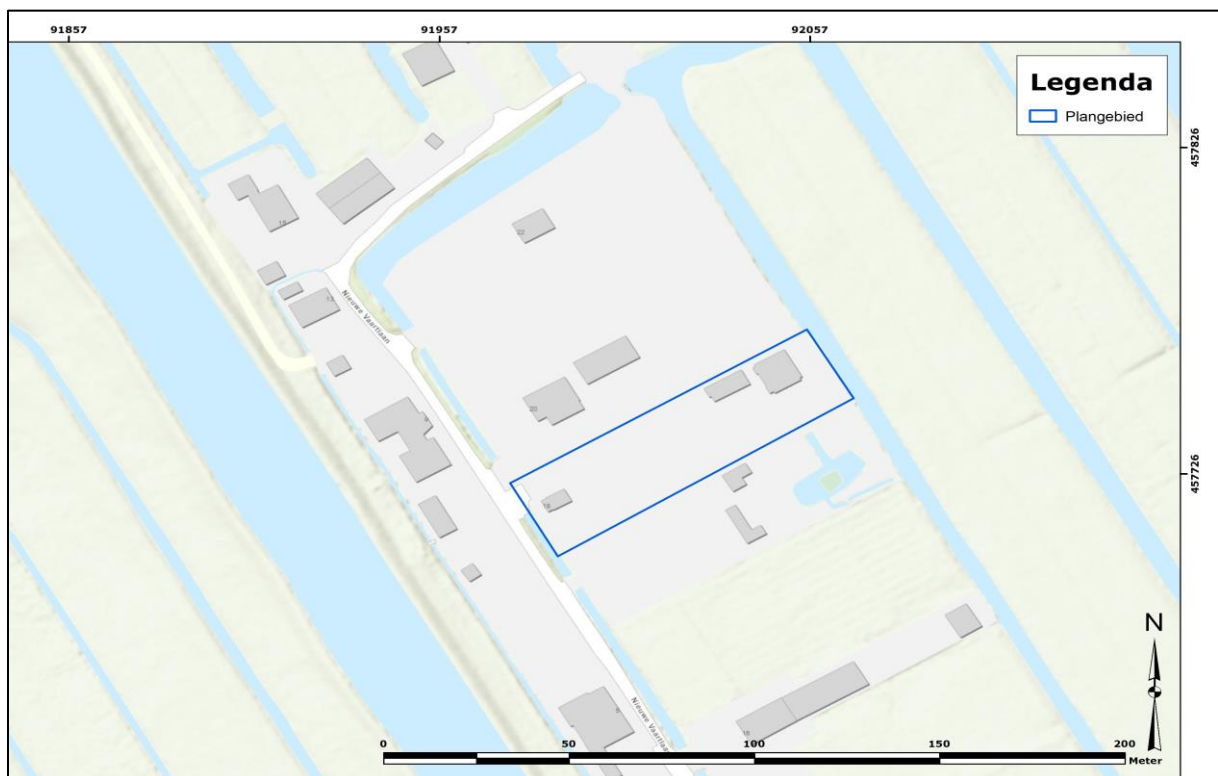
1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Opdrachtgever:	Bio Quality Holding B.V. Veenweg 68 2631 CM Nootdorp
Datum:	27-06-2024
Fasen AMZ-cyclus:	Bureauonderzoek
Procedure:	Aanvraag omgevingsvergunning
Aanleiding:	Sloop en nieuwbouw
Locatie:	Nieuwe Vaartlaan 18
Plaats:	Leidschendam
Gemeente:	Leidschendam-Voorburg
Provincie:	Zuid-Holland
Kaartblad:	30 H
Oppervlakte plangebied (ha)	0,2
Coördinaten:	92022,457733 (centrum)
Beheerder/eigenaar van de grond en/of contactpersoon	Bio Quality Holding B.V.
Bevoegde overheid:	Gemeente Leidschendam-Voorburg
Deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	drs. A. Roeloffs, Adviseur Archeologie Postbus 905 2270 AX Voorburg Telefoon: 070-3009046 en 06-53883123 E-mail: aa.roeloffs@leidschendam-voorburch.nl
ARCHIS-ZaakIdentificatie	5615782100
Projectnummer T&A:	11301
Uitvoerende partij en auteur(s):	T&A Survey Bodemonderzoek BV
Periode van uitvoering:	Juni 2024
Beheer en plaats documentatie:	T&A Survey BV, Amsterdam
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	https://archis.cultureelerfgoed.nl https://archaeology.datastations.nl

1.2 DE ONDERZOEKSLOCATIE

Het plangebied ligt op de locatie Nieuwe Vaartlaan 18 te Leidschendam, voormalige Dr. van Noortstraat 189.

Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen het onderzoeksgebied en het plangebied anderszits. Het plangebied wordt het gebied bedoeld waarop de in de inleiding genoemde geplande werkzaamheden betrekking hebben. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische resten worden verstoord. Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie is verzameld om een goed beeld te krijgen over de mogelijk aanwezige archeologische waarden in het plangebied. Het onderzoeksgebied is groter dan het plangebied en verschilt al naar gelang het te onderzoeken aspect. Een onderzoeksgebied van 300 m rondom het gehele plangebied wordt voldoende geacht om een indruk te krijgen van het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor onderdelen van de verwachting kan het echter nodig zijn ook buiten dit onderzoeksgebied te kijken.

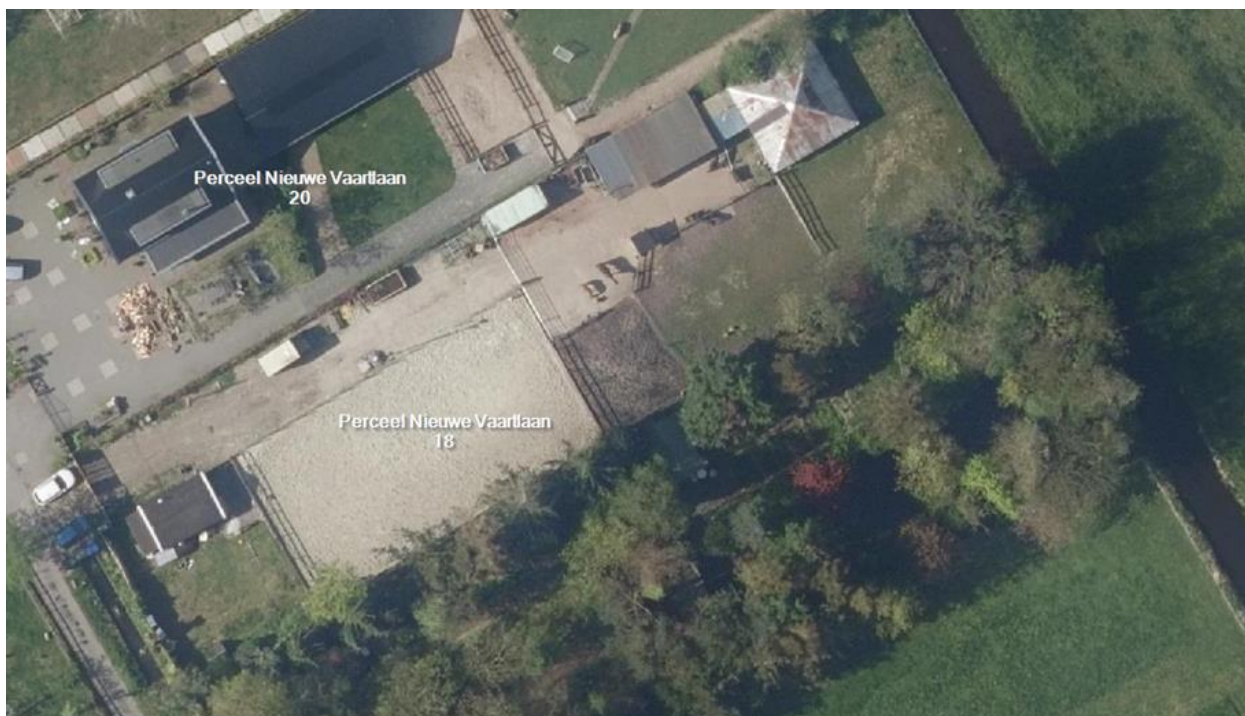

Figuur 1: ligging van het plangebied op de topografische kaart (Bron: <http://kadaster.kadaster.nl>)

1.3 HUIDIG EN TOEKOMSTIG GEBRUIK VAN HET PLANGEBIED (LS02 EN LS01)

Huidig gebruik (LS02)

In het plangebied bevinden zich kleine schuren en een paardrijbak. Er is een verhard parkeerterrein en grasland.

Figuur 2: luchtfoto van het plangebied (Bron: opdrachtgever)

Consequenties toekomstig gebruik (LS01)

De opdrachtgever is van plan een woonhuis en bijgebouwen te realiseren. Gedetailleerde bouwplannen bestaan nog niet. Er wordt overlegd of het woonhuis van een kelder zal worden voorzien.

Figuur 3: ontwerpschets van de geplande inrichting (Bron: opdrachtgever)

1.4 ARCHEOLOGISCH BELEID EN REGELGEVING

Gemeente

In het omgevingsplan van de gemeente Leidschendam-Voorburg¹ zijn in artikel 22.22 de regels voor vrijstelling van archeologisch onderzoek als volgt vastgelegd:

1. Als er in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, regels worden gesteld over het verrichten van archeologisch onderzoek in het kader van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit of het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid, zijn die regels niet van toepassing als die activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van minder dan 100 m².

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing voor zover er met betrekking tot die regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, een andere oppervlakte dan 100 m² geldt. In dat geval geldt die afwijkende andere oppervlakte.

Van het tijdelijke deel van het omgevingsplan van de gemeente Leidschendam-Voorburg is het bestemmingsplan Landelijkgebied Leidschendam-Voorburg deels onherroepelijk in werking (vastgesteld 2012-02-07) voor het plangebied van toepassing.² Op het hele plangebied ligt een dubbelbestemming "Waarde – Archeologie hoge verwachting". De vrijstellingsgrenzen liggen bij 30 cm -MV of 30 m².

¹ Omgevingsplan gemeente Leidschendam-Voorburg. Identificatie: /akn/nl/act/gm1916/2020/omgevingsplan.

² www.ruimtelijkeplannen.nl Identificatie: NL.IMRO.1916.lg2011-0010.

Volgens de beleidskaart van de gemeente uit 2013 bestaat overeenkomstig met het bestemmingsplan een hoge verwachting.³

De geplande werkzaamheden overschrijden de boven genoemde vrijstellingsgrenzen, waardoor als eerste stap in het AMZ-cyclus een bureauonderzoek verplicht is.

1.5 METHODIEK EN GERAADPLEEGDE BRONNEN

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen en normen zoals aangegeven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.2, 01-04-2024), die is vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie en is ondergebracht bij het SIKB.⁴ Voor de uitvoering van het bureauonderzoek gelden de specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05:

- LS01 afbakening van het plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik;
- LS02 beschrijving van de huidige en toekomstige situatie;
- LS03 beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen;
- LS04 beschrijving van bekende archeologische en historische waarden en aardwetenschappelijke gegevens;
- LS05 opstellen van een gespecificeerde verwachting.

De resultaten van dit onderzoek worden in dit rapport weergegeven conform specificatie LS06.

Voor dit onderzoek zijn o.a. de volgende bronnen geraadpleegd:

- Het archeologisch informatie systeem (ARCHIS);
- Google Earth (www.earth.google.com);
- De recente topografische kaart 1:25.000 (Kadaster Geo-informatie, 2009);
- Het Actueel Hoogtebestand Nederland (ahn.nl);
- Het Informatiesysteem Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond (dinoloket.nl);
- Historische kaarten (topotijdreis.nl, beeldbank.cultureelerfgoed.nl, kaart.cc);
- Data Archiving and Networked Services (easy.dans.knaw.nl);
- Literatuur en overig historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst);

³ Kroes, R.A.C., K. Wink, J. Sprangers, G.H. de Boer, S. van der Veen, P. Kloosterman, I.A. Schute & E. van der Laan, 2013. Gemeente Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar; een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart. RAAP-rapport 2636. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Weesp.

⁴ <https://www.sikb.nl/archeologie/richtlijnen/brl-sikb-4000>

2 HET LANDSCHAP

2.1 GEOLOGIE EN LANDSCHAP (LS04)

Het plangebied is gelegen in het Hollands veen-kleigebied dat gevormd is gedurende het Holoceen.⁵ Het onderzoeksgebied ligt in een voormalige wadvlakte (strandvlakte of lagunegebied) achter het strandwallensysteem van de Hollandse kust. Deze strandwallen, waarvan de dichtstbijzijnde ter hoogte van Voorschoten ligt, zijn gevormd vanaf ongeveer 4.000-3.700 jaar v.Chr. Voorafgaande hieraan en in de beginfase van de strandwalvorming had de zee via de, aanvankelijk nog vele openingen, (periodiek) toegang tot het achter de strandwallen gelegen lagunegebied. Hierbij werden dikke pakketten klei en zand afgezet behorende tot de Formatie van Naaldwijk. Met het aangroeien van het strandwallensysteem en het verzanden van de vele openingen, kreeg de zee minder invloed op dit gebied. Tot in de Late-IJzertijd is er zodoende sprake van een slechte afwatering van het achterliggende gebied. Hierdoor verzoette het, achter de strandwallen gelegen, (wadden)gebied en kon vanaf de Bronstijd op grote schaal veengroei tot ontwikkeling komen. Tot in de Vroege-Middeleeuwen werd zodoende een omvangrijk gebied met een dikwijls metersdik pakket veen afgedekt. Door het veengebied stroomde veenstroompjes die het veengebied afwaterden maar ook juist toegankelijk maakten voor betreding. De grote rivieren (Rijn en Maasmonding) zetten in het veengebied via de veenstromen of grotere inbraken bij (extreem) hoogwater, klei in het veengebied af of erodeerden een deel van het veenpakket. Voor het onderzoeksgebied is de Rijn van directe invloed geweest. In de Late-IJzertijd kreeg de zee via een aantal geulen en kreeksystemen weer een (beperkte) ontwaterende invloed op het gebied. Hierdoor waren delen van het veengebied droger en mogelijk toegankelijk en bewoonbaar. Het veen wordt gerekend tot de Formatie van Nieuwkoop.

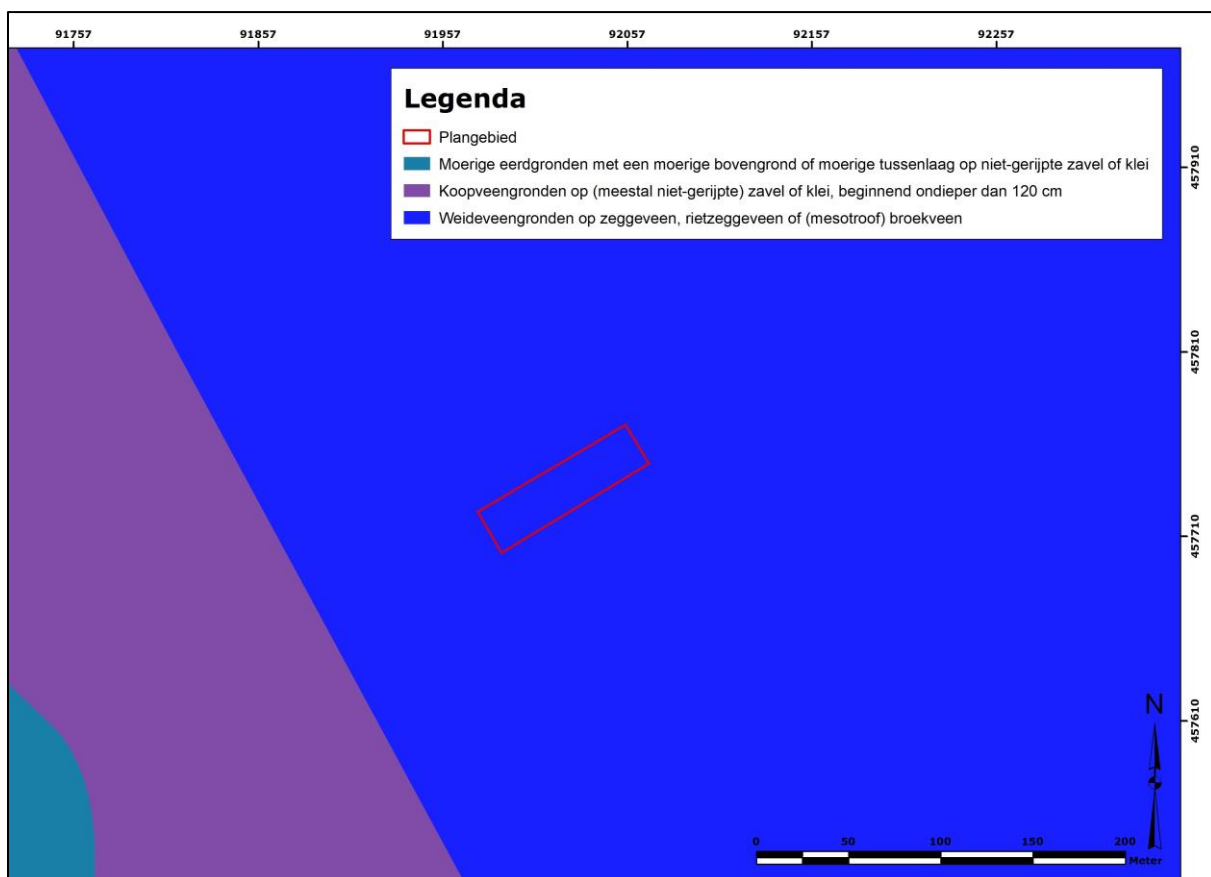
Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied in een ontgonnen veenvlakte (Figuur 4). De venen van westelijk Nederland zijn, voor zover niet als brandstof of voor zoutwinning gebruikt, na de ontginning in de Middeleeuwen sterk geklonken. Kenmerkend voor deze gebieden is de opstreckende cope-verkaveling, met een dichtpatroon van parallelle sloten met hoge waterstanden. De tussenliggende kavels hebben dikwijls een hol profiel als gevolg een sterkere oxidatie en bodemdaling ten opzichte van de naast liggende slootranden. Het veen is soms met een dunne laag klei of zand bedekt, waarvan de herkomst niet altijd te achterhalen valt (toevoeging k of m).

⁵ Deze paragraaf is gebaseerd op: <https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Paleogeografischekaarten>

Figuur 4: ligging van het plangebied op de geomorfologische kaart (Bron: <https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/kaart>)

Volgens de bodemkaart bevinden zich Weideveengronden op zeggeveen, rietzeggeveen of (mesotroof) broekveen (code opVc/zVc) in het plangebied (Figuur 5).

Figuur 5: ligging van het plangebied op de bodemkaart (Bron: <https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/kaart>)

Op de AHN (Figuur 6) ligt het plangebied op circa 1,9 m -MV. De grondwatertrap ligt tussen 19 cm en 76 cm.⁶

⁶ <https://bodemdata.nl/basiskaarten>

Figuur 6: ligging van het plangebied op de AHN (Bron: www.ahn.nl)

In DINOLOKET⁷ zijn ten noorden en zuiden van het plangebied twee boringen geregistreerd. In boring B30H0266 bevindt zich op 1 m -MV een veenpakket met een dikte van 2,25 m. het veenpakket ligt op een kleilaag van meer dan 8 m. Op circa 11,5 m -MV is het zand. Ten zuiden van het plangebied ligt het zand onder een veen- en kleipakket op 4,8 m -MV (boring B30H1192).

In het kader van een milieukundig booronderzoek met een Edelmanboor dat in juni 2024 is uitgevoerd, werd vastgesteld dat de bodem tot 1,3 m -MV geroerd is.⁸ Onder de geroerde laag bevindt zich veen. Dit komt overeen met de resultaten van archeologische onderzoeken in de omgeving (zie hoofdstuk 3, OM-nummers 2318700100 en 5127384100).

2.2 BEWONINGSGESCHIEDENIS EN HISTORISCHE SITUATIE (LS03)

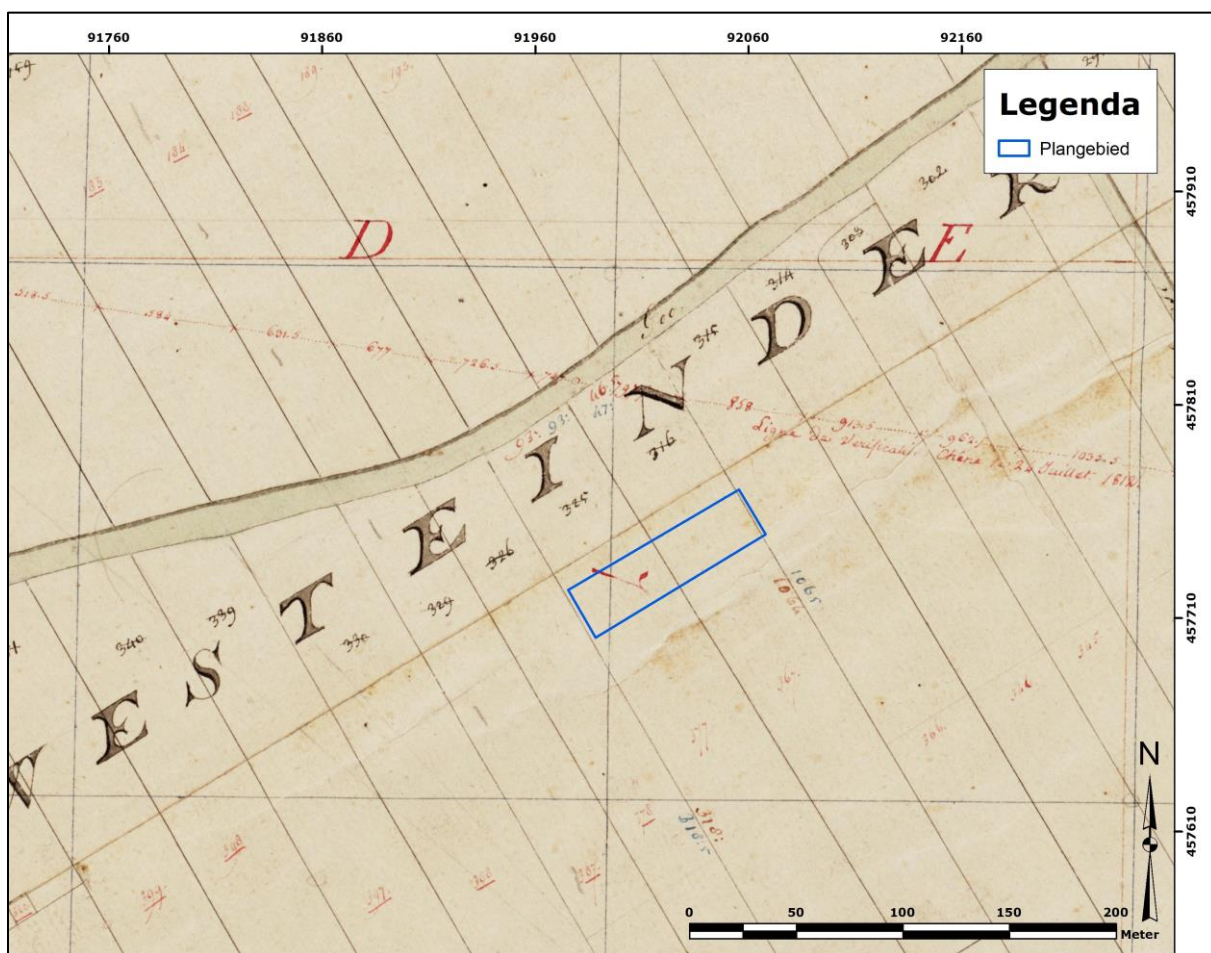
Het plangebied ligt in de Westeindsche Polder. Door gemeentelijke herindelingen kwam de polder vanaf 2002 in de gemeente Leidschendam-Voorburg te liggen. Volgens informatie op de website van de Stichting Oud Zoeterwoude is de Westeindsche Polder in 1641 ontstaan door samenvoeging van negen kleine polders met de volgende namen: Baersdorps Polder, Sions Polder, Oude Schouts Polder, Jan Coolens Polder, Oude Pieters Polder, Maria Claes Polder, Maarten Peets Polder, De Goo Polder, Coentjes Polder en de

⁷ <https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>

⁸ De hier niet afgebeelde gegevens werden door de opdrachtgever ter beschikking gesteld.

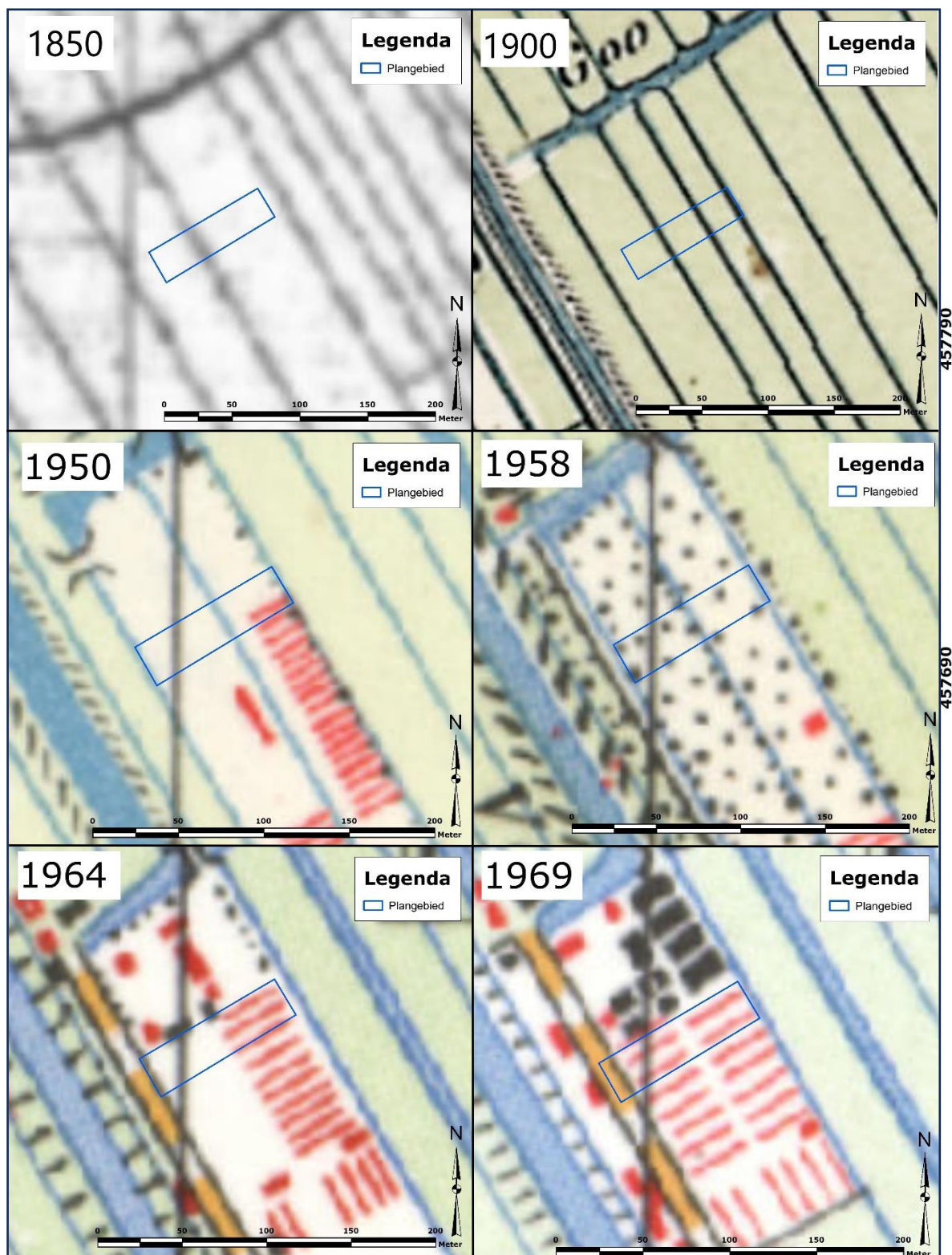
z.g. Landen die buiten de Goo Polder gelegen zijn. Thans opgenomen in het Waterschap "De Ommedijck".⁹

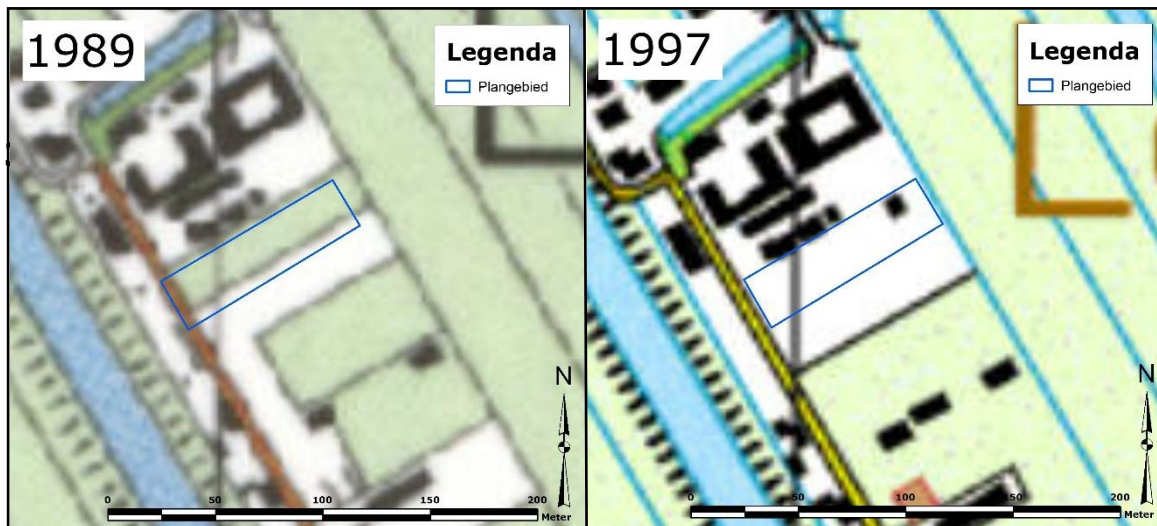
Op het kadastraal minuutplan, de eerste exacte kaart, is het plangebied niet bebouwd en ligt op twee langgerekte, ongeveer noord-zuid liggende percelen (Figuur 7). Op diverse topografische kaarten (Figuur 8) is de ontwikkeling binnen het plangebied weergegeven. In 1850 en 1900 lag het plangebied in een open, onbebouwd gebied. Er zijn watergangen zichtbaar die het plangebied doorsnijden. Waarschijnlijk was het gebied als grasland in gebruik. Vanaf 1950 bevonden zich vermoedelijk kassen op de locatie, die in 1958 verwijderd waren. In 1958 staan er bomen in het plangebied. Er is trouwens nog geen weg naar het terrein weergegeven. Een weg is pas in 1964 weergegeven. Nu bevinden zich in het oosten van het plangebied kassen en de watergangen zijn blijkbaar gedempt. De bomen zijn verwijderd. In 1969 zijn kassen ook in het westen van het plangebied aangegeven. De kassen bestaan tot 1989. Tijdelijk was het gebied onbebouwd. In 1997 vindt dan weer bebouwing plaats.

Figuur 7: ligging van het plangebied op het kadastraal minuutplan 1811-1832 (Bron: <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>)

⁹ <https://www.oudzoeterwoude.nl/publicaties/de-kroniek-van-zoeterwoude/>

Figuur 8: ligging van het plangebied op diverse topografische kaarten (Bron: topotijdreis.nl)

Mogelijke storingen

Door de bouw en sloop van de kassen en ook het rooien van de bomen kan de grond in het plangebied verstoord. Op basis van de milieukundige boringen is de grond tot 1,2 m - MV geroerd.

In het kader van het bureauonderzoek is ook een KLIC-melding uitgevoerd.¹⁰ Er bevinden zich slechts in het westelijke einde een paar leidingen.

¹⁰ <https://www.klicviewer.nl/>. Melding 24O0085248.

3 BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN (LS04)

Uit het Archeologische Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zijn de bekende archeologische waarden in een omtrek van ongeveer 300 m rondom het plangebied opgevraagd (zie bijlage 2).

3.1 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

OM-nummer 2338481100 betreft een bureauonderzoek van ADC uit 2011. Er is geen rapport in Archis geüpload.

OM-nummer 2318700100 betreft een bureau- en booronderzoek op de locatie Doctor van Noortstraat 183a, circa 150 m ten zuiden van het actuele plangebied. Op de locatie zijn 6 boringen tot een diepte variërend van 1,20 tot 1,70 -mv gezet. Binnen het afgeboorde deel van het plangebied is een sterk variërende bodemopbouw aangetroffen. De top van de ondergrond bestond in alle gevallen uit een donkerbruingrijs homogeen antropogeen toemaakdek. Onder het toemaakdek werd in een aantal gevallen een dun 'schoon' beige kleurig zandlaagje of een dunne kleilaag aangetroffen. De onderkant van dit toemaakdek was overwegend scherp te noemen. Onder dit toemaakdek begon in 4 boringen direct het (broek-)veen. In 2 boringen lag onder het toemaakdek eerst nog een kleilaagje.

Er zijn tijdens het booronderzoek geen aanwijzingen gevonden die op een ter plaatse gelegen (mogelijke) archeologische vindplaats wijzen. Binnen het plangebied was de top van de ondergrond reeds verstoord tot een diepte van maximaal 40 cm -mv. In de onderliggende veenpakketten en slappe kleilagen werden ook geen archeologische waarden verwacht. Op basis van het bureauonderzoek en de aanvullende boringen werd geadviseerd geen archeologisch vervolgonderzoek uit te laten voeren.

OM-nummer 5127384100 betreft een bureau- en booronderzoek in het plangebied Dammen polder Westeinde te Stompwijk, circa 250 m ten noorden van het plangebied. Op basis van het uitgevoerde verkennend booronderzoek zijn, in het deel van het plangebied waar graafwerkzaamheden waren voorzien (aanleg nieuwe sloten), binnen 300 cm -mv geen potentiële archeologische niveaus met een verhoogde archeologische verwachting aanwezig (zoals trajecten veraard veen met een middelhoge archeologische verwachting voor de IJzertijd-Romeinse tijd). Wel was de opbouw van het veenpakket op zijn minst goeddeels intact en werd in alle boringen een geoxideerde (maar niet-veraarde) top van het veen aangetroffen. Hierboven is een (opgebrachte) bouwvoor aanwezig, maar zijn er bijvoorbeeld geen cultuurlagen aangetroffen. Er werd geadviseerd het plangebied vrij te geven.

OM-nummer 5481013100 betreft een bureauonderzoek in het kader van het project Natuurvriendelijke oever Jan Dirksesloot, Leidschendam, Gemeente Leidschendam-Voorburg. Het plangebied ligt circa 300 m ten oosten van het actuele plangebied. Er is nog geen rapport in Archis geüpload.

OM-nr	Type onderzoek	Resultaat	Advies
2338481100	Bureauonderzoek	Onbekend	Onbekend
2318700100	Bureau-en booronderzoek	Toemaakdek en veen	Vrijgave
5127384100	Bureau-en booronderzoek	Geen potentiële archeologische niveaus	Vrijgave
5481013100	Bureauonderzoek	Onbekend	Onbekend

Tabel 1: Overzicht alle in Archis bekende archeologische onderzoeken binnen het onderzoeksgebied (zie ook bijlage 2)

3.2 WAARNEMINGEN

Binnen het plan- en onderzoekgebied zijn geen waarnemingen in archis geregistreerd.

3.3 AMK-TERREINEN

Er bevinden zich geen AMK-terreinen binnen het onderzoeksgebied.

4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Cultuurhistorische kaart¹¹

De cultuurhistorische kaart van de provincie Zuid-Holland geeft een overzicht van cultuurhistorische kenmerken en waarden in deze provincie. Het is een overzicht op hoofdlijnen, bijvoorbeeld van waardevolle verkavelingspatronen, gebieden met een archeologische verwachtingswaarde of monumentale boerderijlinten. Dit is het schaalniveau waarop de provincie beleid voert. De cultuurhistorische kaart - ook aangeduid als Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) - kent 3 verschillende thema's: archeologie, historische stedenbouw en historisch landschap.

Volgens kaart 1b, Archeologie waarden¹² geldt voor het hele plangebied tot dieper dan 5 m -MV geen verwachting of lage verwachting.

4.1 GESPECIFICEERDE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING (LS05)

prehistorie en Romeinse tijd:

Lage verwachting, omdat het terrein een nat veengebied is. Het zand zal geen podzolbodem hebben gevormd en ligt hier diep onder het veen en de klei (bijvoorbeeld in boring B30H0266 in DINOloket ten noordwesten van het plangebied ligt het zand op 11,5 meter diepte). Ten zuiden in boring B30H1192 is het zand tot 4,8 meter diep.

Middeleeuwen:

Lage verwachting want ontveening en landbouwperceel.

Late-Middeleeuwen:

Lage verwachting want bewoning vond plaats langs historisch dorpslint verder naar het zuiden en niet ter hoogte van het plangebied. Hier werden pas na WO2 de huidige weg en de eerste kassen aangelegd.

Nieuwe tijd:

Lage verwachting: het plangebied heeft op basis van de in het rapport afgebeelde kaarten (Figuren 7 en 8) deels uitgemaakt van landbouwgronden.

De bovenlaag van het plangebied zal verstoord zijn door enkele sloten die gedempt zijn, de bouw en sloop van kassen, planten en rooien van bomen (op de topografische kaart 1958 staan bomen in het plangebied).

¹¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/natuur-landschap/erfgoed-cultuur/cultuurhistorische/>

¹² https://pzh.b3p.nl/viewer/app/Cultuur_historische_atlas

4.2 ADVIES

Op basis van de analyse van de geraadpleegde stukken, worden geen archeologische waarden verwacht binnen het plangebied. De werkzaamheden kunnen daarmee zonder verder archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

Indien losse vondsten worden aangetroffen ten tijde van de uitvoering door medewerkers of door een derde partij gelden deze als 'toevalsvondst'. Het is een wettelijke vastgelegde plicht (op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet) om toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid. Formeel dient dit bij de Minister te worden gemeld (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: telefoon 033-4217456), maar een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog is aan te bevelen.

5 T&A EN KWALITEIT

Het bureauonderzoek behandeld in deze rapportage is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Door een BRL SIKB 4000, versie 4.2, ISO-9001, VCA** en CS-000 gecertificeerd kwaliteitssysteem waarborgt T&A de kwaliteit en veiligheid van haar diensten.

T&A vindt het belangrijk om de CO2-emissie van haar activiteiten te monitoren en te reduceren.

T&A streeft naar een zo groot mogelijke representativiteit van het onderzoek. Een inventarisatie is echter gebaseerd op een (relatief) beperkt archiefonderzoek. Zodoende blijft het mogelijk dat relevante informatie niet wordt achterhaald.

T&A is niet aansprakelijk voor de schade die mogelijk voortvloeit uit het gebruik van haar onderzoeksresultaten.

Literatuur

Kroes, R.A.C., K. Wink, J. Sprangers, G.H. de Boer, S. van der Veen, P. Kloosterman, I.A. Schute & E. van der Laan, 2013: Gemeente Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar; een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart. RAAP-rapport 2636. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Weesp.

Kaarten

- Topografische kaart 1:25000 (<http://kadata.kadaster.nl>)
- <https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/kaart>

Websites

<https://archis.cultureelerfgoed.nl>
<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>
<http://www.ahn.nl>
<https://www.dinoloket.nl/>
www.topotijdreis.nl
<https://www.sikb.nl/archeologie/richtlijnen/brl-sikb-4000>
<https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer/>
www.ruimtelijkeplannen.nl
<https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Paleogeografischekaarten>
<https://bodemdata.nl/basiskaarten>
<https://www.oudzoeterwoude.nl/publicaties/de-kroniek-van-zoeterwoude/>
<https://www.klicviewer.nl/>
<https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/natuur-landschap/erfgoed-cultuur/cultuurhistorische/>
https://pzh.b3p.nl/viewer/app/Cultuur_historische_atlas

Bijlagen

1. Ligging plangebied
2. Eerder uitgevoerde onderzoeken en waarnemingen in het onderzoeksgebied

Lijst van figuren, tabellen en verantwoording

1	Ligging van het plangebied op de topografische kaart (Bron: http://kadata.kadaster.nl)
2	Luchtfoto van het plangebied (Bron: opdrachtgever)
3	Ontwerpschets van de geplande inrichting (Bron: opdrachtgever)
4	Ligging van het plangebied op de geomorfologische kaart (Bron: https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/kaart)
5	Ligging van het plangebied op de bodemkaart (Bron: https://archis.cultureelerfgoed.nl/zoekenenvinden/#/kaart)
6	Ligging van het plangebied op de AHN (Bron: www.ahn.nl)
7	Ligging van het plangebied op het kadastraal minuutplan 1811-1832 (Bron: http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl)
8	Ligging van het plangebied op diverse topografische kaarten (Bron: topotijdreis.nl)

Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe Tijd	NT	1500-heden
Middeleeuwen:	ME	450-1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050-1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450-1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr.- 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270-450 na Chr.
Midden- Romeinse tijd	ROMM	70-270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr.-70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800-12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250-12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500-250 voor Chr.
Vroege-IJzertijd	IJZV	800-500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000-800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100-800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800-1100 voor Chr.
Vroege-Bronstijd	BRONSV	2000-1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300-2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850-2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200-2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300-4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800-4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450-4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100-6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800-7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	Tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000-8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000-35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	Tot 300.000 voor Chr.

Verklarende woordenlijst

Afkorting	Verklaring
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland. Een landsdekkend digitaal gegevensbestand met zeer nauwkeurige hoogtegegevens
AMK	Archeologische Monumentenkaart. Geeft een overzicht van gewaardeerde archeologische terreinen in vier categorieën: 1. Archeologische waarde, 2. Hoge archeologische waarde, 3. Zeer hoge archeologische waarde en 4. Zeer hoge archeologische waarde beschermd.
Archis	Archeologisch Informatie Systeem. Dit door de RCE beheerde systeem bevat informatie over o.a. onderzoeksmeldingen, vondstmeldingen, waarnemingen, complexen en monumenten. GIS.
BRL 4000	De beoordelingsrichtlijn (BRL) is vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Archeologie (CCvD Archeologie), waarin belanghebbende partijen op het gebied van archeologie zijn vertegenwoordigd. Het doel van het certificatieschema is het borgen van het proces van voorbereiding, uitvoering en oplevering van archeologische werkzaamheden. De output van dit proces wordt gevormd door vondsten, monsters en projectdocumentatie.
GIS	Geografische InformatieSystemen.
IKAW	Indicatieve kaart van archeologische waarden, een door de RCE geproduceerde kaart op landelijk niveau met de verwachte relatieve of absolute dichtheid van (bepaalde) archeologische verschijnselen in de bodem.
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.
-Mv	Minus (onder) maaiveld.
NAP	Normaal Amsterdams Peil (=officieel peilmerk).
PvE	Programma van Eisen. Het PvE is een door een bevoegde overheid opgesteld of bekrachtigd document dat de probleem- en doelstelling van de te verrichten werkzaamheden van de vindplaats geeft en de daaruit af te leiden eisen formuleert met betrekking tot het uit te voeren werk.
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, voorheen ROB (Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek) en later RACM (Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumentenzorg).

Werkproces archeologie¹³

Het werkproces archeologie, ook wel het proces van Archeologische Monumentenzorg (AMZ) genoemd, verloopt in de regel in verschillende stappen of fasen. Elke stap of fase eindigt met een afweging of er voldoende informatie is verzameld om een afgewogen beslissing te kunnen nemen over eventuele vervolgacties.

In het proces worden de volgende hoofdprocessen onderscheiden voor onderzoek op land- en waterbodems:

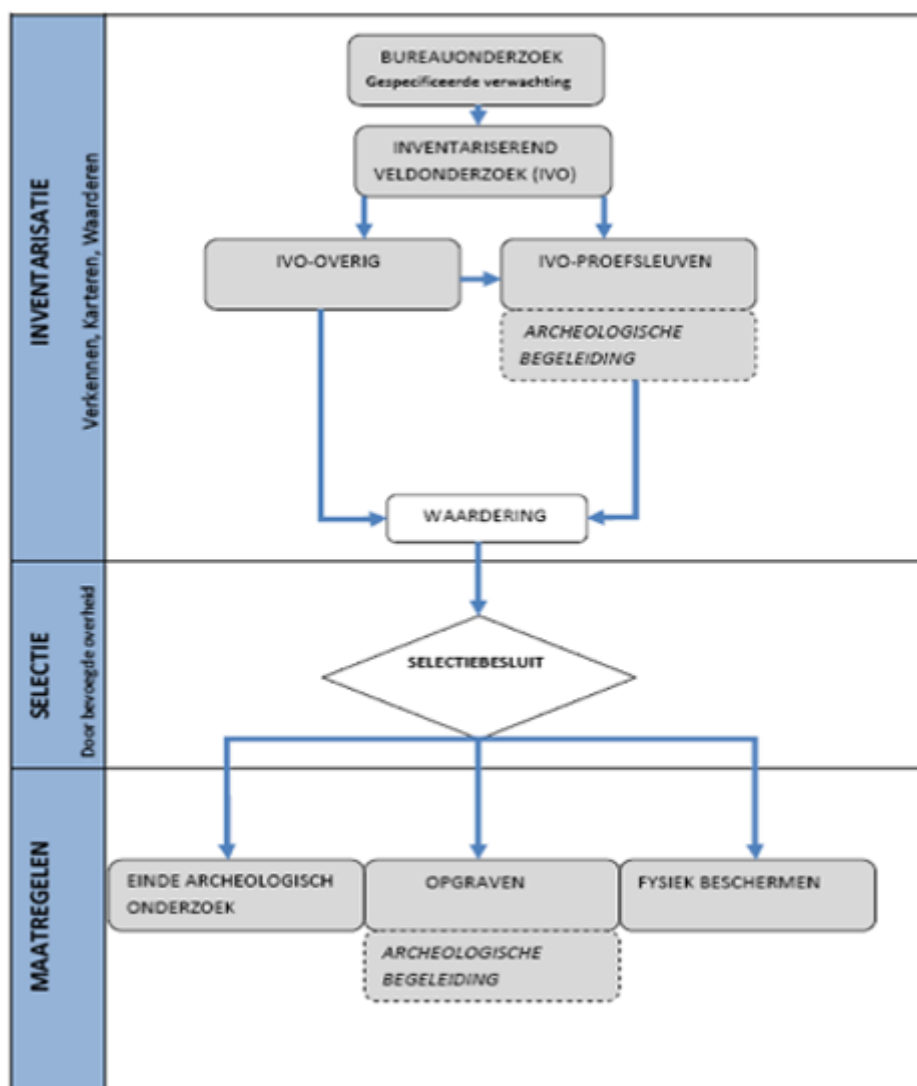
- bureauonderzoek;
- inventariserend veldonderzoek;
- archeologische begeleiding (alleen waterbodems);
- opgraven;
- fysiek beschermen/behoud in situ

Aan de hand van een bureauonderzoek wordt bepaald of er sprake kan zijn van archeologische waarden in een gebied. Met een inventariserend veldonderzoek wordt vervolgens gekeken of er archeologische waarden aanwezig zijn. Meestal gebeurt dit in de vorm van een verkennend booronderzoek. Als er sprake is van een vindplaats vindt de waardering daarvan meestal plaats in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Bij waterbodems vindt de inventarisatie plaats in de vorm van een opwaterfase en een onderwaterfase. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bijvoorbeeld sonar technieken, eventueel gevolgd door inventariserend duikonderzoek.

De inventarisatie bij land- en waterbodems wordt afgerond met een waardering en een (selectie)advies aan de bevoegde overheid. Meestal is dit een gemeente. In de praktijk bestaat het selectieadvies uit drie keuzemogelijkheden:

- 1.behouden in situ (fysiek beschermen);
- 2.vrijgeven
- 3.opgraven

¹³ Bron: <https://www.sikb.nl/archeologie/werkproces-archeologie>

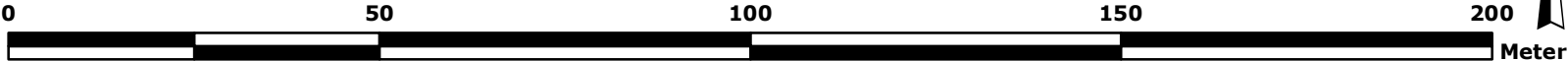

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

 Plangebied

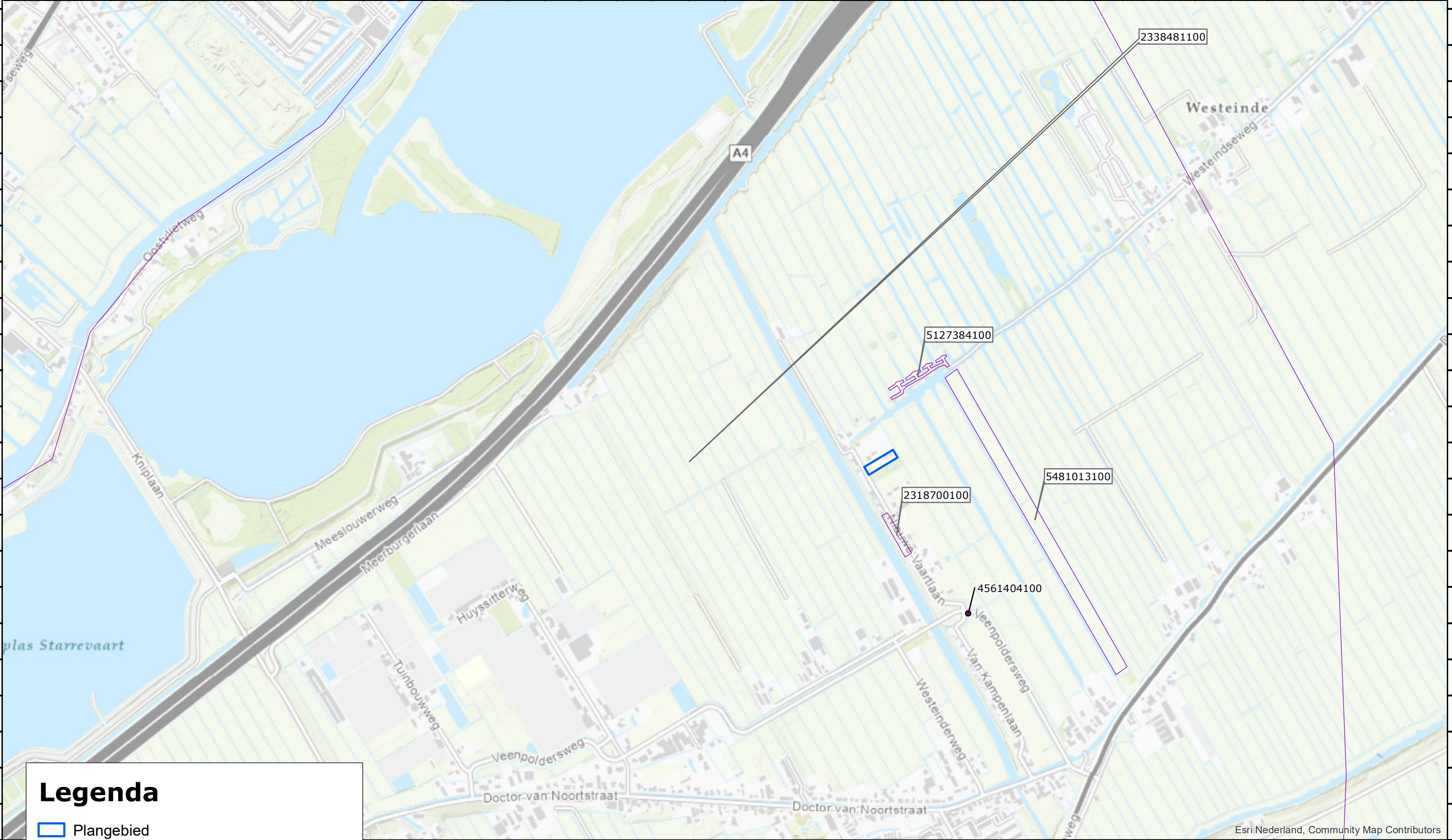
T&A Survey BV
Dynamostraat 48
Postbus 20670
1001 NR Amsterdam

Telefoon: 020-6651368
Fax: 020-6685486
E-mail: info@ta-survey.nl
Internet: www.ta-survey.nl

Archeologisch Bureauonderzoek te Leidschendam

Bijlage:	1. Overzichtskaart plangebied		
Projectnummer:	11301		
Opdrachtgever:	Bio Quality Holding B.V.	Formaat:	A3
Tekenaar:	Akkoord: 	Schaal:	1:1.000
DS	M. van Oers	Opmaakdatum:	20-06-2024

89591896918979189891899919009190191902919039190491905919069190791908919099191091911919129191391914919159191691917919189191991920919219192291923919249192591926919279192891929919309193191932919339193491

Legenda

- Plangebied
- Reeds uitgevoerd onderzoek met Zaakld
- Waarneming met Zaakld

N

T&A Survey BV
Dynamostraat 48
Postbus 20670
1001 NR Amsterdam

Telefoon: 020-6651368
Fax: 020-6685486
E-mail: info@ta-survey.nl
Internet: www.ta-survey.nl

Archeologisch Bureauonderzoek te Leidschendam

Bijlage:	2. Eerdere onderzoeken en waarnemingen		
Projectnummer:	11301		
Opdrachtgever:	Bio Quality Holding B.V.	Formaat:	A3
Tekenaar:	Akkoord: 	Schaal:	1:10.000
DS	M. van Oers	Opmaakdatum:	27-06-2024